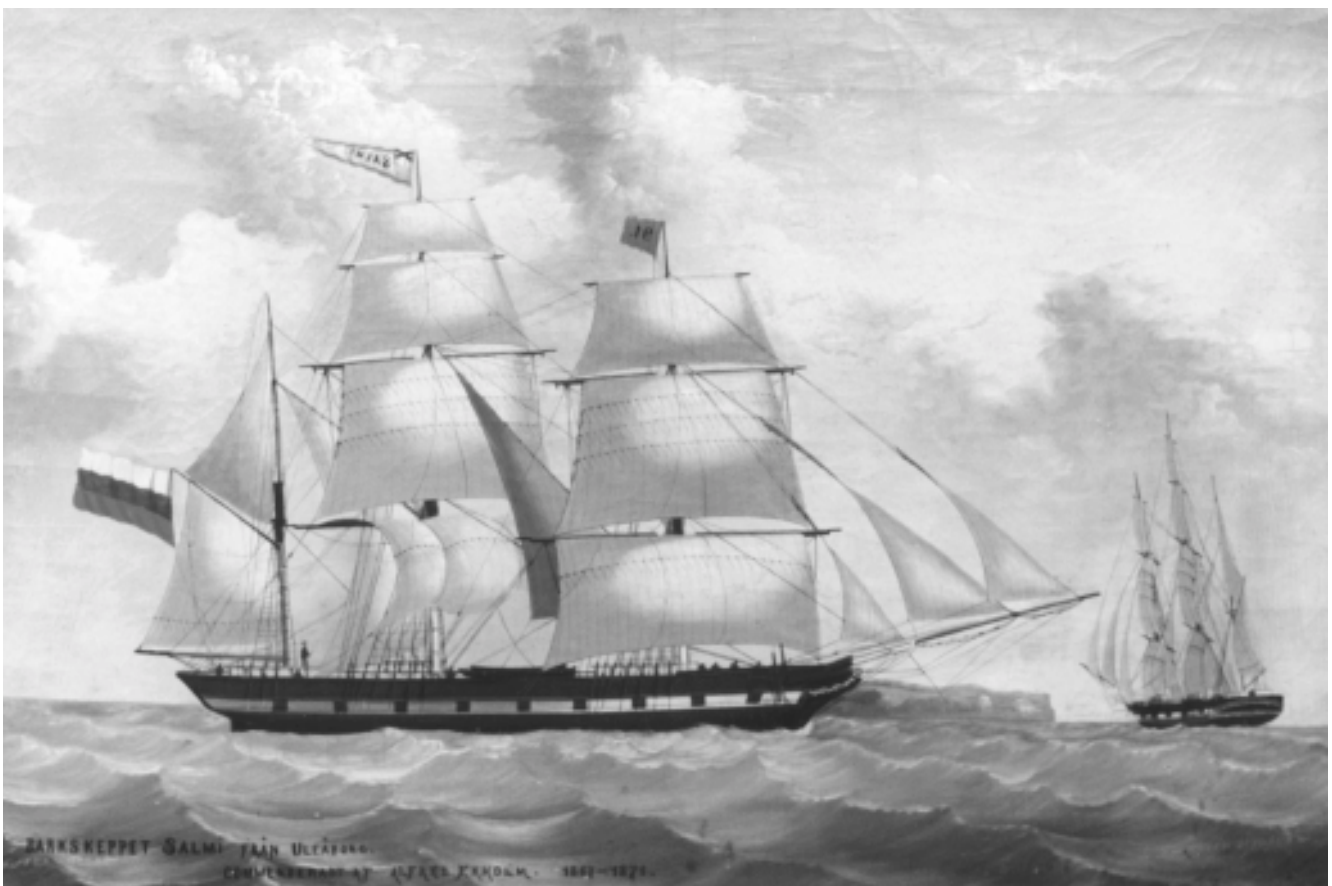

No. 5 (111)

Joulukuu 2001

Syyskokous Johteenpookissa 6.12.2001 klo 13.00.

Kokoukseen osallistujille seura tarjoaa ruokailun.
Lisätietoja takasivulla.

OULUN PURJEHDUSSEURA RY:N TIEDOTUSLEHTI

Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa. Lehteen tarkoitettu aineisto on toimitettava OPS:n postiosoitteeseen tai vastaavalle toimittajalle. Tilauksinta: Pikapurjehtija on ilmainen OPS:n jäsenille. Muille 20 mk/vuosikerta. Tilaukset maksamalla tilausmaksu OPS:n tilille Mandatun Pankki 320021-1303301.

ISSN 0357-993X

Kommodori:

Seppo Silander
Kuikkatie 4 E, 90150 Oulu
puh. 333137, 0400-193122
s-posti: seppo.silander@kolumbus.fi

Varakommodori:

Joni Skiftesvik
Taskilantie 7, 90580 Oulu
puh. 556 5054
s-posti: jonsvik@hotmail.com

Sihteeri:

Hannu Pajunen
Keinupuisto 7 C, 90160 Oulu
puh. 330 197, 040-847 0397
s-posti: pajunen@osakk.fi

Jäsenasiat:

Seppo Silander
(yht. tiedot edellä)

Taloudenhoitaja:

Hilkka Skiftesvik
Taskilantie 7, 90580 Oulu
puh. 556 5054
s-posti: hilkars@hotmail.com

Kilpailupäällikkö:

Timo Karsi
Kurkelantie 3 B 15, 90230 Oulu
puh. 339658, 050-569 8659
s-posti: timo.karsi@saunalahti.fi

Katsastuspäällikkö:

Jukka Feiring
Torpankatu 17 E, 90230 Oulu
puh. 5304846

Junioripäällikkö:

Heikki Laitinen
Kaskiahonkuja 5 B, 90240 Oulu
puh. 336 113, 050-561 7106
s-posti: Heikki.Laitinen@rokua.spa.fi

Matkapurjehduspäällikkö:

Leo Hahtonen
Kangastie 1, 90810 Oulu
puh: 0400-682 700
s-posti: leo.hahtonen@lhplastoy.inet.fi

Majaisäntä:

Mauri Kangasluoma
Voudintie 1, 90400 Oulu
puh: 0400-895 805
s-posti: mauri.kangasluoma@luukku.com

Johtokunnan sähköpostilista:
ops-johtokunta@lists oulu.fi

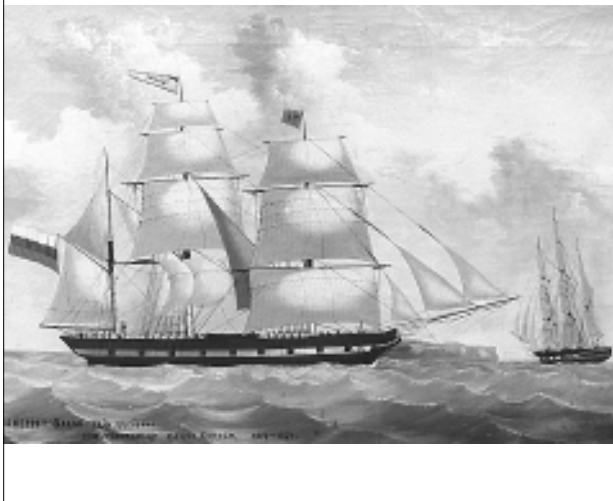
Jäsenten sähköpostilista:
ops-lista@paju oulu.fi

Kotisivu: <http://www.ouluipurjehdusseura.fi>

No. 5 (111)

Joulukuu 2001

Sisällys:

Kommodorin kantilta	3
SEYCHELLIT - purjehdusta Intian valtamerellä	4
Telakkasäätien kuulumisia	7
Merikapteeni Alfred Ekholmin Sisilian-yhteys	8
Hammarin arkiston aarteita	12
OPS:n harrastepalkinnot 2001 toiminnasta:	14
Pilssi	15

Kansi: Vuonna 1858 rakennettu parkkilaiva 'SALMI'. Oulun Purjehdusseuran ensimmäinen kommodori Alfred Ekholm toimi 'SALMI'-laivan päällikkönä vuosina 1867 - 1871, jonka jälkeen hän jäi maihin Oulun Merikoulun opettajaksi ja johtajaksi (yksityiskokoelma, H:ki).

Pikapurjehtijan vastaava toimittaja:
Markus Aalto, Purjotie 6 B 4, 90460 OULUNSALO
s-posti: markus.aalto@edu.ouka.fi
puh: 5212 428, 050-353 2738

Painopaikka: Painotupa Ky - Oulu

Kommodorin kantilta

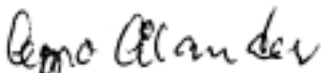
Rannassa käydessäni totesin sataman vaipuneen talviuneen. Veneet oli saatettu talviteloille. Purjehdusseuramme 120. vuosi ja samalla juhluvuosi on loppuillaan. Kyllä tästä vuodesta jää juhlallinen maku. Pääjuhla oli onnistunut. Ansiomerkkejä ja onnitteluja jaettiin. Oli juhluvuoden regattaa ja vitriininäyttelyä kirjaston aulassa. Juhlavuosis kokouksella aloitettiin ja syyskokoukseen lopetetaan. Juhlatoimikunta ja seuran johtokunta teki hienon työn. Siitä heille kuuluvat kiitokset. Jäsenet osallistuivat tilaisuuksiin kiitettävästi.

Vuoden tässä vaiheessa pyörii niin minun kuin johtokunnankin ajatuksissa tuleva vuosi.

Toimintasuunnitelmaa ja talousarviota laaditaan. Nyt on aika palata normaaliin toimintaan. Katsastajat aloittavat jo tammikuussa kertauskurssilla. Kevään aikana pidetään taas vuosikokous. Suunnittelun alla on myös koulutustilaisuus veneilijöille. Lipunnosto tapahtuu perinteisesti ja siitähän se purjehduskausi alkaa. Yksi tulevan kesän suuria tapahtumia on Course Kemi 2002 lähtö Kemistä heti juhannuksen jälkeen määränpäänä Kotka. Eskaaderityyppinen etappipurjehdus on mielenkiintoinen. Kuinka pitkälle kukin venekunta jatkaa? Normaalit kesäpurjehduskilpailut ovat myös ohjelmassa. Kuinkahan paljon junioritoimintaa piristävät uudet Zoom 8 -veneet? Vaikka tällaisen juhluvuoden jälkeen vedetäänkin vähän henkeä, näyttäisi tulevakin vuosi tarjoavan mielenkiintoista toimintaa.

Arkistosta saadut vanhat valokuvat Markus Aalto on tallentanut cd:lle. Kuvateksteihin olisi tarkoitus saada tapahtumapäivämääriä ja kuvissa esiintyville nimiä. Tässä tarvitaan apua Teiltä "vanhat" jäsenet. Vaikka puuhastelemme vanhojen asioiden parissa, koetamme pysyä nykyajassakin mukana. Kaikki seuran maksut muuttuvat euroiksi vuoden 2002 alussa. Seuran kotisivut ovat myös käytössä. Ottaa rohkeasti kantaa asioihin ja antaa palautetta.

Kokoonnutaan joulukuun alussa seuran syyskokoukseen päättämään yhteisistä asioista. Sitten vaan joulupukkia odottamaan.

Seppo Silander
Kommodori

SEYCHELLIT - purjehdusta Intian valtamerellä

“Oltiin jo hiekalla, kun takaa tuli vielä yksi ”mamma-aalto”, joka heitti veneen matkustajineen kuperkeikkaa. Seurauksena oli turvonnut nilkka ja varpaat, kaksi suolaveden kastelemaa kameraa (kuvaukset loppuivat siihen) sekä suolaveden kastelemat vaatteet ja ehkä suurimpana harmina henkiset hiertymät. Pari tuntia aikaisemmin olimme nähneet saksalaisen pariskunnan vastaavan suorituksen ja nauru oli maistunut.”

Viime talvena jostakin tuli ajatus lähteä syksyllä purjehduslomalle etelän aurinkoon. Leo Hahtosen kanssa pähkäilimme paikkaa ja aikaa. Vaihtoehtoja oli tiedossa ainakin kolme: Karibia, Välimeri ja Seychellit. Koska marraskuu tuntui parhaalle ajankohdalle, putosi Välimeri pois suunnitelmasta. Karibia tiedettiin ruuhkaiseksi ja turistien jo osittain piläämaksi kohteeksi. Kymmenen tunnin aikaerokin hirvitti. Seychellit taas oli rauhallinen, mutta hintatasoltaan kalliimpi, mutta aikaero oli vain kaksi tuntia. Soitto Helsinkiin Sail A Round Oy:n Ulla Helmiselle ja tiedustelemaan vaihtoehtoja. Samassa yhteydessä heräsi kiinnostus katamaraanipurjehdusta kohtaan, koska ei ollut aikaisempaa kokemusta sellaisesta purjeluksesta.

Sitten alkoi ankara tiedustelu, mistä löytyvät muut matkalle halukkaat. Soitto

Hotspurin miehistöön kuuluvalla Erkille, joka kiinnostui asiasta. Brysselistä löytyi neljä innostunutta, Erkki ja hänen vaimonsa Leila sekä Leilan työkaveri Sari ja Sarin ystävä Ari. Leo tuttava lupasi lähteä mukaan, joten lopulta meitä oli seitsemän lähtijää.

Vene varattiin toukokuussa, jolloin olikin viimeinen mahdollisuus saada mieleinen vene. Varaus kannattaa tehdä noin vuosi ennen lähtöä. Veneen varauksen jälkeen seuraava huoli olikin lennot. Kohdematkat sai meille lentopaikat Oulu-Helsinki-Pariisi-Mahé ja takaisin. Brysselliläiset tulivat suoraan Pariisiin. Leon ja minun veneilykokemus sekä kuljettajankirjat hyväksyttiin, joten saimme toimia veneen päällikköinä. Mikäli meitä ei olisi hyväksytty, olisimme joutuneet palkkaamaan paikallisen kipparin - sata dollaria/vrk. Karibian kävijöiltä kuulimme, että viikko on

liian lyhyt ja kaksi viikkoa liian pitkä. Meillä veneen vuokra-aika oli kymmenen päivää ja näin jälkikäteen todettuna, valinta oli juuri oikea.

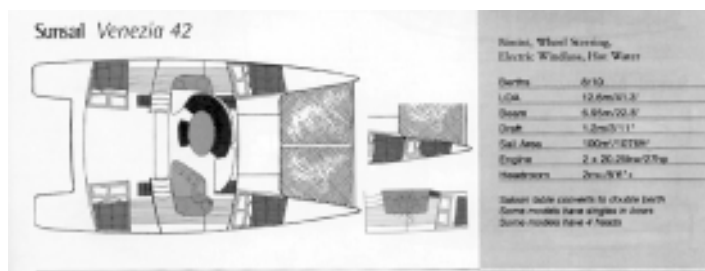
Seychelleillä ei tarvita mitään erikoisrokotuksia. Sortsit, snorklausvarusteet ja tehokkaat aurinkovoiteet kassiin ja matka voi alkaa. Tunnin lento Oulusta Helsinkiin ja kolme tuntia Pariisiin, jossa tapasimme brysselliläiset. Pariisista alkoi kymmenen tunnin lento Seychellien Mahén saarella sijaitsevaan pääkaupunkiin, Victoriaan, jossa oli lähtösatamamme. Seychellit on itsenäinen tasavalta noin 4,5° päiväntasaajan eteläpuolella. Saarilla on noin 80.000 asukasta, joista lähes puolet asuu Victoriassa. Saariryhmän noin 150 saarta on levittäytynyt halkaisijaltaan 500 kilometrin alueella. Suurin saari Mahé on noin Hailuodon kokoinen. Muut

saaret ovat pienempiä, suurin osa autoita atolleja.

Veneen luovutus ja vastaanottotarkastus oli "lepsi". Vene oli 42-jalkainen Fontaine Pajot Venetia - rullagenua, isopurje läpilaatoitettu, alirikattu mutta toimiva. Moottoreina oli kaksi 26 hv:n Yamarinia. Lisäksi käytössä oli kumivene moottoreineen rantautumista varten. Katamaraanin rakenteesta johtuen veneessä oli isot makuuhuytit, tilava salonki ja todella tilava, katteella suojattu "ajoamme". Kansitilat olivat tilavat ja suorat sekä ponttoonien välissä oli vielä "verkkokeinu". Vene oli juuri sopivan kokoinen tälle miehistölle ja näihin olosuhteisiin. Tankit täyteen vettä, jääkaappiin ruokaa, pullovetä ja virvoitusjuomia runsaasti sekä oluttakin vähän ruokajuomaksi.

Päivät kuluivat liitämällä. Aurinko nousi noin klo 6 ja

lämpötila oli jo 28°. Kuumin aika (35°) oli klo 10-15 ja silloin oli epämiellyttävän kuuma, sillä aurinko paistoi aivan pystysuoraan. Paikalliset asukkaat viettivät tällöin siestaa. Monet kaupat sulki ovensa jo klo 17, mutta ravintolat olivat auki myöhään yöhön. Päivän rytmi muodostui kokemuksen kautta.

Aamulla nousimme ylös noin klo 7. Aamupala, joka valmistettiin veneessä, koostui helmäsalaatista, leivästä, mehusta ja tietenkin murukahvista. Aamu-uinti karisti viimeisetkin unet silmistä. Jos oli hyvä ankkuripaikka, snorkkeli ja räpylät olivat mainiot uintivarusteet. Kuumimman ajan pyrimme käyttämään seilaukseen tai veneen siirtoon uuteen kohteeseen. Välimatkat olivat lyhyitä. Tuulet olivat lepuja, 1-5 m/s. Muutama tuulahdus oli varmaankin 7-8m/s, jolloin meno oli todella hieno. Matkojen lyhydestä johtuen ajoimme usein vain rullagenualla tai jopa moottoreilla, jolloin tuli hoidettua akkujen lataus ja pakasteen jäädytys.

Ankkuripaikat valittiin lähtiessä saatujen vinkkien tai merikartan perusteella tai sattumanvaraisesti. Pohja alkoi näkyä noin 15 metrissä riippuen pohjan laadusta. Ankkurin heitimme noin viisimetriseen veteen. Laitureihin ei päässyt missään, sillä lyhyet laiturinpätkät oli varattu henkilö- ja rahtiliikenteen laivoille. Nousu oli alueella metrin verran. Rantautumiset oli hoidettava kumiveneellä ja moottorilla. Rantamaininki saattoi olla todella "komeaa". Monelle rannalle ei päässyt edes käymään juuri mainingin

takia. Yleensä rantautumiset onnistuivat aika hyvin. Kerran epäonnistuttiin. Oltiin jo hiekalla, kun takaa tuli vielä yksi "mamma-aalto", joka heitti veneen matkustajineen kuperkeikkaa. Seurauksena oli turvonnut nilkka ja varpaat, kaksi suolaveden kastelemaa kameraa (kuvaukset loppuivat siihen) sekä suolaveden kastelemat vaatteet ja ehkä suurimpana harmina henkiset hiertymät. Pari tuntia aikaisemmin olimme nähneet saksalaisen pariskunnan vastaavan suorituksen ja nauru oli maistunut. Snorklausta harrastimme joka päivä. Vedenalainen maailma oli todella rikasta, kilpikonnia, rauskuja, ym. tuntemattomia kaloja ja kalaparvia. Yleensä parhaat sukelluspaikat löytyivät koralliriuttojen läheisyydestä syvyyden ollessa 2-7 metriä. Alkuihljan ohjelmana oli kaupassa käynti, nähtävyyksien katselu, uinti, ruokailu veneessä ja löhöilyä. Yhtenä iltana nähtiin ufo. Se oli kirkas, lähes kuun kokoinen tulipallo, joka veti perässään tulihäntää ja liikkui vaakatasossa. Myöhemmin paikallinen lehti varmisti sen avaruusromuksi, joka tuli maan ilmakehään ja paloi tuhkaksi. Eipä moista näkyä ole ennen tullut vastaan. Yleensä veneessä oli hiljaisinta klo 22.00. Yöt olivat lämpimiä. Kun luukut olivat auki, niin shortseissa ja ilman peittoa sai hyvin nukuttua. Ilman suuresta kosteudesta johtuen lakanat ja muutkin vaatteet olivat aina "nihkeät". Saa-

risto sopi erittäin hyvin lomapurjehdukseen. On mahdollista purjehtia yksinäisille laguuneille taikka voi rantautua kylän satamaan ja kävellä kylänraittia ihmetellen paikallista elämää.

Vuokraveneemme pelasi koko purjehduksen ajan kohtuullisesti. Kerran toisen moottorin lämmöt nousivat ja hälytyksen jälkeen sammutimme moottorin. SunSailin paikallinen mekaanikko

Rudi ajoi autolla paikalle ja korjasi viat. Ensimmäisellä kerralla simpukka meni vedenottoreikään ja toisella kerralla tuulettajanhihna katkesi.

Varaosahinna oli tietenkin väärän mittainen. Viimeisenä päivänä purjehdimme hienossa takatuulella, nopeus noin 8,5 solmua (ennätys), lähtösatamaan. Veneen luovutus oli yhtä lepsu kuin vastaanottokin.

Kanta-asukkaat ovat väriltään valkoisia ja mustia, suurin osa kuitenkin siltä väliltä eli kreoleja. Heidän suhtautumisensa meihin veneturisteihin oli asiallista. Englannin kielellä pärjäsivät joka paikassa. Paikallinen raha on rupee. Otimme mukaan dollareita, jotka vaihdoimme pimeillä markkinoilla vaihtelevaan kurssiin paikalliseksi rahaksi. Yksi dollari oli 6,5-9,5 rupeeta. Visa-luottokortti kävi lähes joka paikassa. Saaristossa oli erittäin hyvä GSM-verkko. Mitä tämä hauskuus sitten maksoi? Lentolippu Oulu-Hki-Pariisi-Mahé ja takaisin maksoi 7.000 mk hengeltä. Veneen vuokra (koosta riippuen) oli meillä 4.500 mk/

pv, joka jaettiin osanottajien määrällä. Hintataso saarilla oli kotimaista vastaava.

Tämä ei ole mikään matkakertomus vaan kuvaus paikallisista oloista ja olosuhteista sekä kokoelma pieniä vinkkejä niille, jotka suunnittelevat kaukopurjehdusta.

Loppuyhteenvetona: Paikka oli purjehdusloman viettoon hieno, purjehdusolosuhteet olivat helpot, maisemat kuin postikortissa ja ihmiset ystävällisiä. Miinusuolelle jäi keskipäivän kuumuus, mutta senkin kanssa oppi elämään. Aurinkoahan sitä lähdettiin hakemaan. Matkan hinta oli aika korkea, mutta hinta-laatusuhde lienee kohdallaan. Oikein mukavaa saa harvoin ilmaiseksi.

OPS:n paitoja

OPS:n jäsenten on nyt mahdollista hankkia itselleen oman seuran logolla varustettuja pikeepaitoja. Väri tumman sininen.

Paitojen hinnat:

Lasten koot: 110 mk

Aikuisten koot:

taskuton 120 mk

taskullinen 140 mk

Paitoja voi ostaa Johteenpookista.
Lisätietoja Hilikka Skiftesvikiltä
s-posti: hilkkars@hotmail.com
puh : 08-5565 054

Telakkasäätiön kuulumisia

Kesän merkittävin tapahtuma Hietasaaren Veneilykeskuksessa oli laitureiden sähköistys. Hankkeen kokonaiskustannus oli noin 85.000 markkaa. Talkootyön arvo on myös merkittävä, eikä sähköjä olisi saatu vieläkään, elleivät veneenomistajat olisi osallistuneet asennustöihin. Lämmin kiitos kaikille aktiivisille. Laiturisähkön käyttöohjeet sekä sähkötolppiin ja pistorasioihin liittyvä tekninen ohje on nähtävillä Telakkasäätiön nettisivuilla, jonne pääsee seuran oman kotisivun kautta. Ohjeet postitetaan keväällä kaikille laituripaikan haltijoille.

Keväällä uudelleen virinnyt veneiden hallihanke ei vielä ole edennyt suunnitelmia pidemmälle. Yksityisen venehallin tekemiseen ei löytynyt vastuullista vetäjää. Telakkasäätiön suunnittelemaan halliin ei ollut alkukesästä tarpeeksi tulijoita, jotta rakentamista olisi voitu aloittaa. Rakennustoimikunta selvittää edelleen erilaisia vaihtoehtoja hallin toteuttamiseksi ja rahoittamiseksi. Halli tullaan rahoittamaan siten, että se kustantaa itsensä, eikä siihen käytetä laituripaikoista saatavia tuloja.

Meripelastusseuran aluksen, PV Toppilan siirtyminen satamastamme Meritulliin on herättänyt keskustelua. Taustalla on Telakkasäätiön hallituksen päätös periä kaikilta laituripaikan haltijoilta hinnaston mukainen taksa, ja maksaa vastaavasti käytetyistä palveluista niiden tuottajille. Käytännössä tämä tarkoitti Meripelastajien ja sukellusseura Oulun Vesimiesten laituripaikkojen muuttamista maksullisiksi aikaisemman talkootyön sijaan. Tämän johdosta Meripelastusseuran johtokunta päätti hankkia laituripaikan muualta. Päätös on yksinomaan heidän itsensä tekemä. Satamamme 160 venettä ovat arviolta vain 15 % Oulun alueen venekannasta, joten vastuu laituripaikasta ei voi olla yksinomaan meidän. Vaikka Meripelastusseura tekee arvokasta työtä veneilijöiden hyväksi, Telakkasäätiö ei voi rahoittaa sen toimintaa. Todetakaan että esimerkiksi Kiviniemen Meripelastusyhdistys maksaa Haukiputaan kunnalle laituripaikastaan vuokraa (Rantapohja 27.9.2001). Meripelastajat ovat tervetulleita Hietasaareen, mutta erivapauksia ei heille voida myöntää.

Ensi kesänä veneiden nostot ja laskut tapahtuvat aikaisempaan tapaan. Kehitteillä on systeemi jossa satamamestarin tehtäviä hoitaa viikon kerrallaan yksi henkilö, näin saadaan työtä jaettua useammalle henkilölle. Johteenpookin keittiön remontin suunnittelu on aloitettu, koska nykyistä keittiötä ei ole suunniteltu varsinaiseen ravintolakäyttöön. Lisäksi vessoja, saunan pukuhuonetta ja salia suunnitellaan ehostettavaksi.

Laituripaikkojen ja telakoinnin hinnat on muutettu euronääräisiksi ja pyöristetty sopiviksi tasaluvuiksi, mutta hintataso on sama kuin aiemminkin.

Lopuksi haluan erityisesti kiittää todella suuren työpanoksen viime kesänä veneilijöiden hyväksi tehneitä satamamestareita Matti Pehkosta ja Seppo Silanderia.

OHJE SÄHKÖN KÄYTÖSTÄ HIETASAAREN VENEILYKESKUKSESSA

Käytössäsi on niin sanottu valosähkö. Voit käyttää sähköä esimerkiksi valaistukseen, lataukseen, jääkaappiin, pölyimurointiin ja tavanomaisten sähkötyökalujen käyttöön. Maksimi virrankulutus voi olla 250 wattia, tämä sisältyy toistaiseksi laituripaikan/telakoinnin hintaan.

Lämmittäminen sähköllä on kielletty ilman erillistä lupaa. Veneen lämmittämisen tulee tapahtua ensisijaisesti veneen omalla kiinteästi asennetulla lämmittimellä. Sähkölämmitystä haluava voi eri sopimuksista käyttää enintään 1000 watin hyväksytyä auton sisätilan lämmitykseen tarkoitettua puhallinta. Sopimuksen voi tehdä satamamestarin kanssa. Lämmityssähkön hinta on 0,60 markkaa/kWh (0,10 euroa / kWh). Maksu sähkön käytöstä suoritetaan säätiön tilille 205038-18326 seuraavasti:

- 1 vrk 20,- mk
- 1 viikko 100,- mk
- 1 kuukausi 400,- mk

Sähkönkäyttöä tarkkaillaan. Telakkasäätiö on hankkinut johtojen väliin asennettavia mittareita, joilla voidaan tarkkailla sähkön kulutusta. Sähkön väärinkäytöstä rangaistaan. Ensimmäisestä havaitusta väärinkäytöksestä seuraa 500,- mk (€ 84,10) sakko ja toisesta kerrasta seurauksena on laituripaikan menettäminen; lisäksi on korvattava arvioitu sähkön kulutus.

Tämä ohje koskee kaikkea sähkön käyttöä telakka-alueella.

Vastuu sähkön käytöstä on veneilijällä.

Tutustu sähkön käytön tekniseen ja turvallisuusohjeeseen.

Epäselvissä tapauksissa ota yhteys satamamestariin.

Telakkasäätiön hallitus

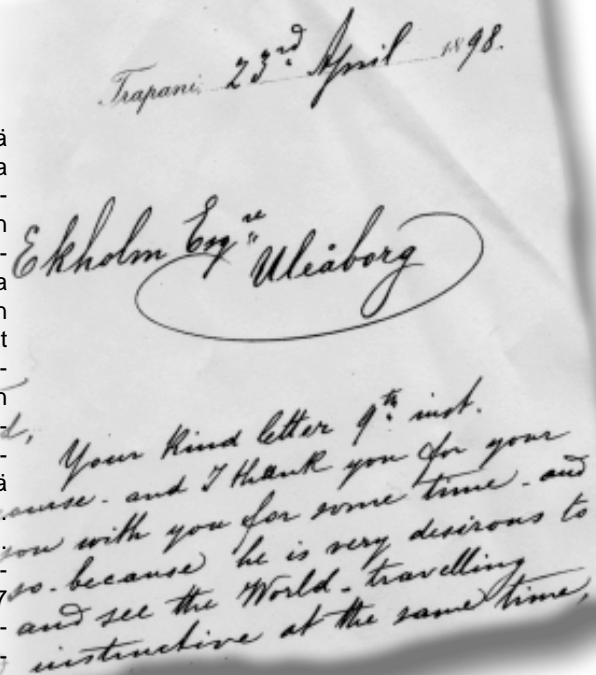
Merikapteeni Alfred Ekholmin Sisilian-yhteys

Mielenkiintoisia henkilötason yhteyksiä Suomen ja Italian välillä on ollut kauan, mutta suurin osa on jäänyt unohtukseen. Myös Oulu-Sisilia-akselilta löytyy vanhaa ja vakiintunutta liiketoimintaa; Oulun merenkulkuhistorian viimeisiä suuria nimiä oli Alfred Ekholm (1839 - 1912). Hän oli laajalti purjehtinut merikapteeni -kielitaitoinen ja kansainvälinen herrasmies. Hän toimi Oulun Merikoulun johtajana lähes 40 vuotta ja oli Oulun kunniakkaan Purjehdusseuran ensimmäinen 'päällikkö' eli kommodori vuonna 1881. Ekholmin jäämistössä on kirjeenvaihtoa hänen ja Sisilian Trapanissa suola- sekä viinikauppaa harjoittaneen Enrico Platamonen välillä. Kirjeenvaihto sujui keveästi englanniksi. Italialaiset, tai sisilialaiset, ovat ainakin ennen osanneet kieltä nykyistä paremmin.

Kapteeni Ekholmin Platamonelle lähettämiä kirjeitä on säilynyt kappaleina enemmän, sillä hänellä oli tapa kirjoittaa ne jäljennöspaperin päällä. Ekholmin kopiokirja osoittaa myös oululaiskapteenin toimineen myyntiasiamiehenä monelle taholle. Oulun kauppalavasto oli ollut Suomen suurin 1860-luvulla, mutta purjehduksen kulta-aika kuitenkin hiipui 1900-luvun lähestyessä. Oululaisten varustajien laivat kulkivat aikojen saatossa maailman merillä säännöllisesti - aina Etelä-Amerikkaan asti. Välimeri oli siis hyvinkin tuttu. Ekholmin ensimmäinen italialaiskirje on lähetetty manner-Italian Civitavecchiasta 5.4. 1871 trapanilaiselle Luigi Marinalle. Kirje kuvastaa pettymystä sen johdosta, ettei hinnoista päästy yksimielisyyteen. Ekholm löytää myöhemmin toisen liikekumppanin. Kaikesta päätellen antoisaksi muodostuva liikesuhde alkoi 1870-luvun alkupuolella, sillä vuoden 1877 tammikuussa Ekholm aloittaa kirjeensä Enrico Platamonelle innokkaasti italiaksi "Mio Carissimo Amico Enrico - Rakkain Ystävänä Enrico!" Tämä kertoo jo vakiintuneesta ja mutkattomasta liikesuhteesta - voisipa sanoa liikeystävyydestäkin.

Marsalaa, salma- ja piippakaupalla

Suolasta ja viinistä oli kyse Ekholmin ja Platamonen hankkeissa 1870-luvulta aina 1900-luvun alkuun. Marsala-nimikkeen alla myytiin molempia. Viiniä kaupattiin piipoitain (it. pipa, engl. pipe), joka on vanha mitta. Se vaihtelee eri maissa 400:n ja vajaan 600:n litran välillä. Platamonen piippa on hinnaston mukaan ollut 400 litraa. Suolaa mitattiin vanhalla mitalla nimeltä salma. Vuoden 1884 keväällä Ekholm lähetti Platamonen puolesta mainoskirjeen 48:lle viinin ja suolan jälleenmyyjälle Suomessa. Kopiokirjan mukaan näiden joukossa oli muun muassa Hackman & Co. Viipurissa ja C. M. Dahlström Turussa. Kapteeni Ekholm kertoo mainoskirjeessä salman vastanneen suomalaiselta mitaltaan 3,25 tynnyrillistä. Tynnyri

Trapanilaisen markiisi Enrico Platamonen Alfred Ekholmille Ouluun lähettämä kirje (23.4.1898) alkaa: "Hyvä Ystävä! Ystävällinen kirjeenne 9:nneiltä päivältä saavutti minut hiljattain ja kiitän Teitä sen johdosta, että olette halukas ottamaan poikani joksikin aikaa luoksenne. Näin todellakin tapahtunee (aikanaan), sillä hän on kovin halukas kiertämään hieman ja näkemään maailmaa; terve kun on ja elämää uhkuva samalla kertaa..."

tarkoitti kuivatavarana noin 1,65 hehtolitraa, joten yksi salma oli noin 535 litraa suolaa... Kovin kalliilta ei Marsala-suola vaikuttanut, sillä yhden salman hinta oli Ekholmin mukaan 4:30 frangia. Viineistä Ekholm suositteli kahta Marsala-tyyppiä; LP ja P. Laatu P oli hinnaltaan edullisinta (355 frangia / piippa) ja tarkoitettu lähinnä Italian markkinoille. LP taas hieman kalliimpaa (400 frangia / piippa). Sitä tuotettiin hänen mukaansa lähinnä englantilaisen ostajakunnan tarpeisiin. Kaksi korkeampaakin Marsala-luokkaa löytyy Platamonen hinnastosta 1880-luvun puolivälis-

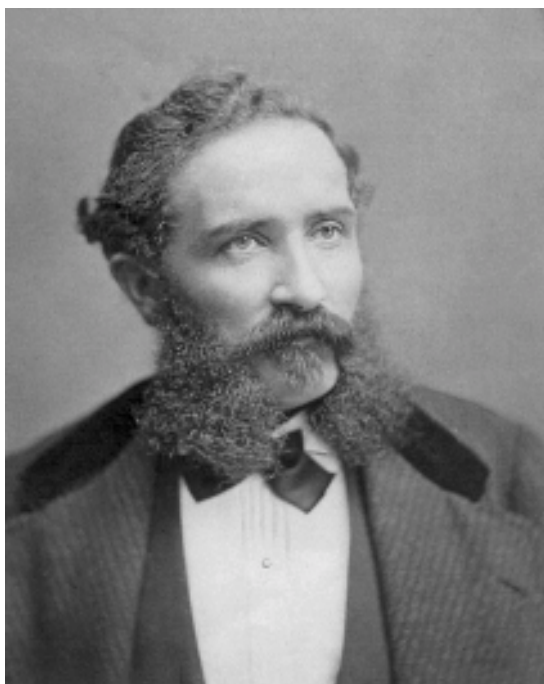
tä, nimittäin G eli 'Garibaldi' ja SOM eli 'Extra Vecchio'. Hinnat vastavasti 410 ja 450 frangia piipalta. Platamone myymiä viinilaatuja oli muitakin; MS - Malvasia, ML - Malaga, T - Moscato ja Oporto (eli Portviini). Moscato eli 'muskattiviini' oli piippahinnaltaan peräti 530 frangia.

Leppoisaa liiketoimintaa

Alfred Ekholmin ja Enrico Platamone kirjeenvaihto on kohteliasta ja huoliteltua sanailua. Liikeasiat käsitellään avoimesti ja mutkattomasti. Kirjeiden sävy osoittaa, että kumpikaan ei ole ensimmäistä kertaa asialla. Maksuja tavarantoimitusjärjestelmät vaikuttavat selkeitä ja vakiintuneilta. Oululaisia laivoja kulki varsin säännöllisesti Sisilian kautta. Eräessä kirjeessä annetaan varmuuden vuoksi ohjeet tilatun tavaran toimittamisesta Sardinian Cagliariin, jonne oululaisalus on tulossa varhemmin. Tiedonkulun nopeus hämmästyttää nykyihmistä, joka elää itseriitteisessä harhassa, jossa tehokkuus kuuluu vain sähköpostin ja käsipuhelinten aikakauteen...

Kirjeissä vaihdetaan myös perhekuulumisia. Enrico Platamone kertoo iloisen yleisesti kahdesta tyttärestään ja pojasta, joka opiskelee Rooman yliopistossa. Platamone kehottaa myös Ekholmia kertomaan perheestään voinnistaan ja onnellisuudestaan - "Arvostaisin kovin mikäli suvaitsisitte kertoa itsestänne ja kaikesta, mikä koskee hyvinvointianne, vaimoanne ja lapsianne. Sillä välin pyydän luottamaan minuun, Rakas Ystävänä..." (6.2. 1897). Hauskaa myös on, että vaikka herrat ovat toisensa tavanneet, he vaihtavat valokuvia. Platamone on myös saanut sarjan Oulua ja Ekholmin kotikuvia esittäviä valokuvia - "..., joiden katselemisesta olemme kovin iloinneet ja, jotka ovat antaneet meille kuvan sievästä maastanne." (23.4. 1898) Samassa kirjeessä Platamone kertoo pojastaan ja tämän suunnitellusta matkasta Suomeen, jota on hieman lykkääminen yliopisto-opintojen tähden.

Hupaisia sivutietojakin vilahtelee. Yhteisestä Henry Eeles-nimisestä englantilaistuttavasta Ekholm tote-

Sisilialaisen merisuolan ja Marsala-viinien oululainen edusmies, siinä missä Oulun Merikoulun johtaja ja Purjehdusseuran kommodorikin: Merikapteeni Alfred Ekholm parhaimpina päivinä noin vuonna 1885. (Kuva: Yksityisarkisto)

aa, että Platamonelle olisi tuskin hyötyä tämän kutsumisesta takaisin Trapaniin, sillä: "...hän juo vaimoineen kovasti...". Henry Eeles oli kaiketi toiminut Platamoneen liiketoiminnassa ja oppinut LP-luokan marsalaa testatessaan hyvän viinin liiankin hyväksi ystäväksi. Tiedot Eeles'in heikkoudesta oli Ekholm saanut peräti Etelä-Afrikan kautta! Eräs merimies oli kertonut pariskunnan käyttävän aikansa juopotteluun Hyväntoivon niemellä. Näin siis juorut kulkivat jo toukokuussa vuonna 1884. Afrikan eteläkärjestä Oulun kautta Sisilian...!

Ekholmin kirjekoipioista ilmenee myös mielenkiintoinen yksityiskohta:

Platamone lukeutui sisilialaiseen aatelistoon ja oli arvonimeltään peräti markiisi. Tämän muistavat Ekholmin jälkeläisetkin kuulleensa perimätietona. Sisilian monihaaraisen Platamone-suvun edustajat polveutuvat kreikkalaisista esivanhemmista, jotka saapuivat saarelle Napolin kautta.

PREZZI CORRENTI										
Francia e Napoli										
QUANTITÀ	P	LP	G	SOM	MS	ML	MD	T	Oporto	
	Fr.	Fr.	Fr.	Fr.	Fr.	Fr.	Fr.	Fr.	Fr.	Fr.
Bepo	24	400	350	400	410					
Malvasia	200	380	305							
Quarto	100	85	104							
Ottavo	50	60	84							
Sochiesimo	25	50	85							
Da Fratei Ja	600	75	85							

Stabilimento Ecologico	
F. PLATAMONE & C.	
TRAPANI	
Vino Marsala	
e di lusso	

Fratelli Platamone & C:n Marsala-viinien ja muiden laatuviinien hinnasto 1880-luvun puoliväliltä.

Siracusassa Platamone-sukuaisia vaikuttajia tunnettiin jo 1300-luvun alussa. Valitettavasti kapteeni Ekholmin jäämistöstä ei ole onnistuttu löytämään valokuvia, joiden voisi tulkita esittävän markiisia tai hänen perhettään.

My Dear Old Friend... - Vanha, Hyvä Ystävä...

Vuonna 1899 Enrico Platamone ilmoitti painetulla kirjeellä muutoksesta liikkeensä johdossa. Herra Antonio d'Ali otti tuolloin johdon suolanvientyrityksessä uudella liikenimellä 'Esportazione Sali Marini di Trapani'. Platamone kehottaa kirjeessään jatkamaan yhteydenpitoa suoraan d'Alin kanssa sekä pitämään vanhoja ja keskeneräisiä sopimuksia voimassa. Tiedotekirjeen ovat allekirjoittaneet niin Platamone kuin d'Aliin. Tammikuussa 1902 Platamone taas kiittelee Ekholmia kuvapostikortista ja sanoo voivansa "melko hyvin". Lieko hän sitten sairastellut vakavastikin, sillä nuorempi tytär toimi kirjeen mukaan sihteerinä. Samoin oli "englannin kielen harjoitus" ollut vähäisempää. Liikeystävyyksiä näkyy vielä 20 vuotta myöhemmin askarruttaneen aiemmin mainitun Eeles-nimisen tuttavien kohtalo. Hänestä ei Platamone ole sanojensa mukaan kuullut. Kirjeessä on seurannut Ekholmin nähtäväksi myös kuvakortti Platamonen uudesta talosta.

Platamone nähtävästi virkistyi, eikä malttanut luopua kaupanteosta, sillä vielä 30. kesäkuuta vuonna 1903 Ekholm kirjoitti ystävälleen kirjeen, jossa puhutaan 'uudesta agentista'. Sellaiseksi Ekholm ehdottaa Herman Anderssonin liikettä Oulussa. Samalla hän kertoo tilanneensa 800 tonnia suolaa 'Export Trapanilta'. Ekholm aikoo matkustaa Helsinkiin Espanjan konsulin luo, jonne hän pyytää Platamonea osoittamaan tarjouksensa. Sivulauseessa on myös enteellinen toteamus: "... ajat ovat niin edistyneet, että höyrylaiva on tarpeen...". Tämän jälkeen ei enää ole saatavilla tietoja kapteeni Ekholmin yhteyksistä markiisi Platamoneen suolan ja viinin merkeissä. Merikapteeni Alfred Ekholm jäi eläkkeelle 1910, ja hän muutti Helsinkiin. Pääkaupungin lähistöllä hän myös kuoli 1912, mutta hänet haudattiin Ouluun. Sisilialaisen liikemies-aristokraatin Enrico Platamonen myöhemmistä vaiheista olisi mukava saada lisätietoja. Herrat pitivät yhteyttä ainakin neljällä eri vuosikymmenellä. Molemmat miettivät varmasti toisiaan, katsellen iltaisin öljylampun valossa vaihtamiaan valokuvia: Sisilian aurinkoisia näkymiä ja Oulun maisemia... kauan sitten. Kahden toisilleen kaukaisen rannikkokaupungin ylitse puhaltaneet unohduksen tuulet ovat jo vieneet kaiken muun jo mennessään... My Dear Old Friend...

Merikapteeni Alfred Ekholm vanhoilla päivillään. Muhkea poskiparta on kadonnut... (Kuva: Yksityisarkisto)

Lähteet:

- 1) Alfred Ekholmin kirjeenvaihto; saapuneet kirjeet 1870 - 1910. Yksityiskokoelma.
 - 2) Alfred Ekholmin konseptikirja 1869 - 1902; n:ot 1 - 393. Yksityiskokoelma.
 - 3) G.B. di Crollanza, Dizionario Storico-Blasonico delle Famiglie Nobili e Notabili Italiane, Vol. II, Arnaldo Forni Edit., Pisa 1886 - 1890.
 - 4) Professori Giovanni Alagnan (Marsala, Sisilia) kirjalliset tiedonannot syyskuulta 1999.
 - 5) LKT Juhani E. Railon muistiinpanot marraskuulta 1999.
-

Osa Bottnia Eskaderista Röytässä 9.7.2001. (Kuva: Markus Aalto)

Elojuhliilla illalla 3.8.2001. Kuvassa seuraavana päivänä navigointikilpailuun osallistuvia veneitä: Seila (tuomarivene), Tecla, Marika, Maarit (Lumijoki), Donna... Taustalla se paljon puhuttu elokuun kuu. (Kuva: Markus Aalto)

Hammarin arkiston aarteita

Hammarin valokuva-arkiston historialliset valokuvat (275 kpl) on nyt digitoitu tarkalla resoluutiolla. Tässä joitakin helmiä...

Lisää vanhoja kuvia esitellään tulevissa Pikapurjehtijan numeroissa. Kuvia, uusia ja vanhoja, otetaan myös mielellään vastaan arkistoitavaksi Pikapurjehtijan kuva-arkistoihin. Muistetaan, että tämän päivän kuvat ovat joskus niitä historiallisia kuvia!

Purjehtijoita iltanuotiolla.

Nils Hammarin Kalle Anka (L 53) vauhdissa 1961.

Lähtö- ja maaliintulolaukaksia. Varjakan laituri 25.8.1957.

Kalastajaluokan alus "Orpo" (omistaja Ilmo Hackzell, sittemmin Hakasalo), voitti Starttipokaalin vuosina 1924 ja 1925. Kalastajaluokan luokassa I palkinto 13.7.1924, 31.8.1924 ja 12.7.1925.

Kilpailuun valmistautumista...

Nuori optimistipurjehtija...

Spinnuajoa hai-veneillä: L 53 Kalle Anka ja L 211 Tahai.

OPS:n harrastepalkinnot vuoden 2001 toiminnasta:

SUOMEN JOUTSEN

Annetaan sille seuran jäsenelle, jaostolle tai ryhmälle, joka on toimintavuoden aikana aktiivisella toiminnallaan seuran hyväksi tukenut sen toimintaa.

JONI SKIFTESVIK

Toiminut 120 v juhlatoimikunnan puheenjohtajana ja osallistunut aktiivisesti juhlan suunnitteluun ja toteutukseen.

THE CUTHBERT DIXON CUP

Maljan tarkoitus on edistää purjehdusharrastusta, purjehdustaitoa, merikuntoa ja -henkeä OPS:n jäsenten keskuudessa. Malja on ansiomerkkiin rinnastettava.

SEPPO SILANDER

Toiminnasta seuran hyväksi

PURJE- JA MOOTTORIMALJA 1962

Puosujen harrastepalkinto

HENRI KOSKI

Toiminut hyvänä puosuna ja esimerkkinä tärkeästä tehtävästä kilpaveneen miehistönä.

WSF:n MUISTOPALKINTO 1971

Lasimalja, joka annetaan seuran naisjäsenelle harrastepalkintona.

ANNELI PAJUNEN

Osallistunut aktiivisesti seuratoimikunnan puheenjohtajana juhluvuoden toimiin.

JUHANIN MERIMATKATAULU

Palkinnon tarkoituksena on meriretkeilyn elvyttäminen jäsenten keskuudessa.

HEIKKI LAITINEN

Toiminut ansiokkaasti suom/ruot. Bottnia-Eskaderin johtotehtävissä.

PIKAPURJEHTIJAN MALJA

Annetaan jäsenelle tai ryhmälle, joka on osoittanut harrastusta OPS:n toimintaan.

HYYTIÄISEN PERHE

Näyttäneet hyvän mallin miten koko perhe voi toimia junioripurjehduksen parissa.

WALDEMAR LAGERBOHMIN 60-VUOTISKIERTOHAARIKKA

Haarikan tarkoituksena on herättää jäsenten keskuudessa innostusta moottoriveneurheiluun.

PENTTI AURANAHO

Toiminut ansiokkaasti Bottnia-Eskaderin johtotehtävissä, toimien moottoriveneriikunnan "matkanjohtajana".

Oulun Purjehdusseura ry:n johtokunta

Juhlaregattoja pohjanlahdella

Kunnianarvoisa ja vanhakin GSF Kokkolasta täyttää 130 v. ensi kesänä. Juhlallisuuksiin liittyen järjestetään regatta, joka on samalla BHS.n (Bottenhavs seglarna) vuosittainen regatta. Ajankohta on 11-14.7.02. Tarkempia tietoja kannattaa käydä katsomassa GSF.n sivuilta osoitteesta www.kpnet.com/GSF/.

Kannattaa lähteä osallistumaan tai muutenkin mukaan!

Seuraava BHS.n regatta sovittiin Vaasaan WSF:lle joka täyttää 125 vuotta 2003. BHS on saamassa omat sivunsa, jonne kannattaa seurojenkin linkittyä. Joulukuun alkupuolella tiedot löytyvät ainakin osoitteesta www.batlivlulea.nu, jossa osoitteesta on muuten Jan Burströmin juttu viime kesän eskaaderista kuvien kera.

Heikki Laitinen

Bottnia-Eskader -filmi

Boris Ersson kertoo kuvanneensa Bottnia-Eskaderissa 5 tuntia erittäin onnistunutta materiaalia. Muiden työkiireidensä vuoksi hän ei ole vielä ehtinyt leikata filmiä, mutta sen aika koittaa lähiaikoina, kertoo Boris Båtliv i Luleo -sivuilla.

Jäämme odottamaan filmiä mielenkiinnolla. Toivottavasti se saadaan tänne Ouluunkin ihailtavaksi!

M.A.

OPS:n kuorelliset joulukortit á 2,50

Joulukortteja saa Hilka Skiftesvikiltä
050 535 2501 tai hilkkars@hotmail.com
ja Seppo Silanderilta 0400 193 122 tai
seppo.silander@kolumbus.fi

Hieno meriaiheinen joululahja!

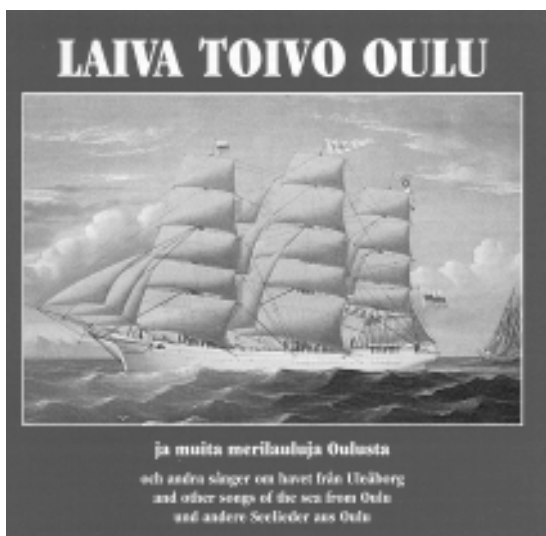
Tunnetuimmat oululaiset merilaulut on tallennettu CD-levylle **Laiva Toivo Oulu ja muita merilauluja Oulusta**. Laulut on koottu OPS:n aiemmin julkaisemista "Selekiällä merellä I ja II" -LP-levyistä.

Uudella CD:lla on edesmenneen Jamppa Tuomisen upeasti tulkitsema, 1890-luvulla Oulussa muistiin merkitty "Mua muistatko". Jampan toinen laulu on nimeltään "Meripoika kun merta seilailee".

Toisen Oulun pojan Matti Eskon esittämänä CD:lla on Paavo Sarkkaman "Harmajan lukki", Kyösti Haatajan vuonna 1904 Oulusta muistiin merkitsema "Merimiehen vaivat", sekä perinteiset oululaiset merilaulut "Merelle lähtö kotisatamasta" ja "Vanhat laulut nuo".

Levyn nimikkolaulun, klassikoksi muodostuneen "Laiva Toivo, Oulu" esittää Oulu-kvartetti. Muita esiintyjiä ovat Neulapojat, Matti Kerola, Oulu-kvartetti, Kale ja pojat, Ari Piispa, Octacon, Kirjoset, Timo Visuri ja Arvo Suomalainen.

Levyä (hinta 90 mk) on saatavissa Hammarin Sähköön Rotuaarin myymälästä, Johteenpookista, Seppo Silanderilta (puh. 0400 193 122) tai Hilka Skiftesvikiltä (Puh. 050 535 2501), e-mail. hilkkars@hotmail.com.

PIUSSI

OPS:n uusia jäseniä

Uusimpia jäseniämme ovat Pekka Närhi ja Heimo Aro. Toivotamme lämpimästi tervetulleiksi seuraamme!

OPS:n sähköpostilista

Jäsenillä on oma sähköpostilista, jonka välityksellä jäsenet voivat viestiä keskenään. Listalla voi esittää vaikkapa talvitelakointiin liittyviä kysymyksiä, ideoita, vinkkejä... Sen kautta voi ilmoitella myös myytävistä veneilytarvikkeistaan yms. Listalle voi liittyä ilmoittamalla sähköpostilla markus.aalto@edu.ouka.fi.

Laivakokin kiroileva papukaija

Laivakokilla oli papukaija, joka oli kovempi kiroilemaan, kuin pahinkaan merirosvo. Kiroustulvaa saattoi tulla viisikin minuuttia yhteen soittoon. Kokki itse oli hiljainen ja hyväkäytöksinen mies, eikä hän koskaan kiroillut.

Hän oli monet kerrat komentanut papukaijaa lopettamaan huonot tapansa, mutta siitä papukaija vain innostui entistä enemmän. Niinpä kokki lopulta menetti itsehillintänsä ja lukitsi papukaijan keittiön komeroon. Tästä papukaija ei pitänyt lainkaan, vaan nosti kunnan mekkalan. Se kynsi ja raapi komeron seinäiä hirvittävän kiroustulvan säestyksellä, niin että lopulta kokki oli tulla hulaksi.

Hän otti linnun pois komerosta ja heitti sen pakastimeen. Ensin pakastimesta kuului taas raivoisa mekkala, mutta sitten meteli yhtäkkiä hiljeni. Hiiskaustakaan ei kuulunut, ja kokki säikähti että papukaija on paleltumassa kuoliaaksi. Hän avasi pakastimen oven jolloin järkyttyneen näköinen papukaija tuli sieltä miehen käsivarrelle istumaan. Se sanoi katuvaisena: "Sorry kauheesti mun huonoo käytöstä. Asia muuttu nyt, enkä koskaan enää kiroile, sen lupaan ja vannon."

Laivakokki oli ihmeissään yllättävästä käänteestä. Sitten papukaija jatkoi vinkaten pakastimeen päin: "Mitä se kanasi oli tehnyt?"

KUTSU SYYSKOKOUKSEEN

Oulun Purjehdusseuran 120-vuotisjuhlavuoden syyskokous pidetään **Johteenpookissa 6.12. klo 13.** Esillä ovat sääntömääräiset asiat.

Seura tarjoaa kokoukseen osallistujille maukkaan lohikeiton.

Kokouksen jälkeen juomme kakkukahvit päättävän juhlavuoden ja seuramme kommodorin 60-vuotissynttäreiden merkeissä.

Ruokailujärjestelyjen takia toivomme ennakkoilmoittautumisia Hilikka Skiftesvikille, puh. 050 535 2501.

Tervetuloa!

Johtokunta

Tarroja voi ostaa Johteenpookista.

Lisätietoja Hilikka Skiftesvikiltä

s-posti: hilkkars@hotmail.com

puh : 08-5565 054

Pikkujoulumenu Meriravintola Johteenpookissa 8.12.2001

Pikkujouluillallista ovat tervetulleita viettämään kanssamme kaikki paikalliset veneilijät - riippumatta veneen kotiseurasta tai vetoakselin suunnasta.

- * Itsepalveluttua possupaistia
- * lanttu-perunoita
- * yrtti-porkkanoita
- * makeita viinisipuleita
- * rommi-luumuja
- * vihreää salaattia
- * marinoituja kasviksia
- * jouluihin leipävalikoima

- * Lämmintä taatelikakkua ja vaniljajäätelöä sekä kahvia, teetä

Hinta 130 mk/hlö

Pikkujouluun voit ilmoittautua sihteerille ja illalliskortin voit ostaa paikanpäällä. Ilmoittautuminen on kuitenkin välttämätöntä, mikäli aiot SYÖDÄ, koska muuten ruoka loppuu kesken!!! Erikoisruokatoiveitkin on syytä ilmoittaa hyvissä ajoin.

Tervetuloa!

Leila Rannanjärvi, OM sihteeri, P. 040-820 8929

Huom! OM keskustelusivulta saattaa myöhemmin löytyä esim ohjelma tai muuta mielenkiintoista.

Keskustelusivu on tietenkin avoin myös OPSilaisille!

<http://members4.boardhost.com/OMerenkavijat/>